

PRAVILNIK

O IZVRŠENJU VASPITNIH MERA POSEBNIH OBAVEZA

("Sl. glasnik RS", br. 94/2006)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom se utvrđuju oblici i način izvršenja vaspitnih mera posebnih obaveza (u daljem tekstu: posebne obaveze) iz člana 14. stav 2. tač. 1)-10) Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica (u daljem tekstu: Zakon), određuju organi nadležni za sprovođenje izvršenja posebnih obaveza, uređuju međusobni odnosi tih organa i utvrđuju druga pravila od značaja za ostvarivanje svrhe ove vrste vaspitnih mera.

Član 2

Kada sud oceni da je odgovarajućim zahtevima ili zabranama potrebno uticati na maloletnika i njegovo ponašanje može maloletniku izreći jednu ili više posebnih obaveza iz člana 14. stav 2. tač. 1)-10) Zakona, vodeći računa o kriterijumima sadržanim u čl. 4, 7, 11, 14, 17, 22, 25, 28, 31. i 34. ovog pravilnika.

Član 3

Jednu ili više posebnih obaveza iz člana 14. stav 2. tač. 1)-10) Zakona sud može izreći i uz vaspitnu meru pojačanog nadzora iz čl. 15. do 18. Zakona.

II POSEBNE OBAVEZE I NJIHOVO IZVRŠENJE

1. Izvinjenje oštećenom

Član 4

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 1) Zakona, kad nađe da je takva posebna obaveza opravdana zbog stvarnog kajanja maloletnika i razumevanja oštećenog da je krivično delo rezultat okolnosti za koje se može naći određeno razumno opravdanje, pri čemu će sud posebno voditi računa o potrebi da maloletnik i oštećeni izgrade bolje odnose i da ubuduće nemaju sukobe i nesporazume, kao i da se na taj način može ostvariti svrha te vrste posebne obaveze u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija prema maloletnicima iz člana 10. stav 1. Zakona.

Član 5

Na način propisan u članu 4. ovog pravilnika, sud će naročito postupiti:

1) ako je pokrenut postupak za krivično delo za koje se, kada je u pitanju punoletno lice, gonjenje preduzima po privatnoj tužbi, ili po predlogu oštećenog, osim kada iz svih okolnosti očigledno proizlazi da to nije celishodno;

2) ako se prema maloletniku vodi krivični postupak za krivično delo, koje po svojim karakteristikama podrazumeva postojanje bliskog odnosa između učinioca i oštećenog;

3) ako iz svih okolnosti slučaja, ličnih i porodičnih prilika maloletnika i oštećenog, a posebno kada je i oštećeni maloletno lice, proizlazi da će oni i u budućnosti imati redovne ili povremene kontakte.

Član 6

Radi izricanja i izvršenja posebne obaveze iz člana 14. stav 2. tačka 1) Zakona, sud će u sednici veća, vodeći računa o osećanjima i dostojanstvu maloletnika i oštećenog, sprovesti postupak izvinjenja maloletnika oštećenom, tako što će maloletnik svojim rečima, na prikladan način, izraziti žaljenje i kajanje zbog krivičnog dela koje je učinio, a oštećeni potom svojom usmenom izjavom prihvatiti izjavu maloletnika, o čemu se sastavlja zapisnik koji potpisuju oštećeni, maloletnik, njegov roditelj, usvojilac ili staralac i sudija za maloletnike, a overava zapisničar.

2. Naknada štete oštećenom

Član 7

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 2) Zakona, kad nađe da je takva posebna obaveza opravdana zbog stvarnog kajanja maloletnika i njegove rešenosti da štetu nastalu krivičnim delom nadoknadi oštećenom, a oštećeni na to pristane.

Član 8

Prilikom odlučivanja o izricanju posebne obaveze iz člana 7. ovog pravilnika, sud će u sednici veća, vodeći računa o ličnim osećanjima i dostojanstvu maloletnika i oštećenog, doneti rešenje o izricanju ove posebne obaveze i odrediti visinu i način naknade štete ličnim radom maloletnika, na osnovu prethodno pribavljenog mišljenja nadležnog organa starateljstva.

Lični rad maloletnika može trajati najviše šezdeset časova u periodu od tri meseca, ali tako da taj rad ne ometa školovanje ili zaposlenje maloletnika, odnosno ne šteti njegovom ugledu i dostojanstvu.

Član 9

Svrha ličnog rada maloletnika mora biti usmerena prvenstveno na naknadu štete nastale krivičnim delom, s tim što ekonomski efekat rada nije odlučujući.

Član 10

Rešenje o izrečenoj posebnoj obavezi iz člana 14. stav 2. tačka 2) Zakona dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji određuje lice, predstavnika organa

starateljstva, odnosno drugo lice koje poseduje posebna znanja iz oblasti prava deteta i prestupništva mladih, koje postupa pod nadzorom organa starateljstva.

Određeno lice, prati maloletnika dok traje ova posebna obaveza i najmanje jednom mesečno o tome izveštava sudiju za maloletnike.

3. Redovno pohađanje škole ili neizostajanje sa posla

Član 11

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 3) Zakona, kad nađe da se redovnim pohađanjem škole ili neizostajanjem sa posla može ostvariti svrha ove posebne obaveze u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija prema maloletnicima iz člana 10. stav 1. Zakona.

Član 12

Rešenjem o izricanju posebne obaveze redovnog pohađanja škole ili neizostajanja sa posla određiće se vreme njenog trajanja, koje ne može biti duže od jedne godine, kao i mogućnost da u tom roku ona može biti zamenjena drugom posebnom obavezom, odnosno drugom vaspitnom merom ili obustavljena od daljeg izvršenja.

Član 13

Rešenje o izrečenoj posebnoj obavezi iz člana 14. stav 2. tačka 3) Zakona dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji samostalno ili preko određenog lica prati njeno izvršenje i najmanje jednom mesečno o tome izveštava sudiju za maloletnike.

4. Osposobljavanje za odgovarajuće zanimanje

Član 14

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 4) Zakona, kad nađe da se osposobljavanjem za zanimanje koje odgovara njegovim sposobnostima i sklonostima može ostvariti svrha ove posebne obaveze u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija prema maloletnicima iz člana 10. stav 1. Zakona.

Član 15

Rešenjem o izricanju posebne obaveze osposobljavanja za zanimanje koje odgovara sposobnostima i sklonostima maloletnika, po prethodno pribavljenom mišljenju organa starateljstva, određiće se vreme njenog trajanja, koje ne može biti duže od jedne godine, kao i mogućnost da u tom roku ona može biti zamenjena drugom posebnom obavezom, odnosno drugom vaspitnom merom ili obustavljena od daljeg izvršenja.

Član 16

Rešenje o izrečenoj posebnoj obavezi iz člana 14. stav 2. tačka 4) Zakona dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji samostalno ili preko određenog lica prati njeno izvršenje i najmanje jednom mesečno o tome izveštava sudiju za maloletnike.

5. Obavljanje, bez naknade, rada ili posla

Član 17

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 5) Zakona, kad nađe da se uključivanjem, bez naknade, u rad humanitarnih organizacija ili u poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja može ostvariti svrha ove posebne obaveze u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija prema maloletnicima iz člana 10. stav 1. Zakona.

Član 18

Izbor rada, odnosno posla izvršiće, po prethodno pribavljenom mišljenju organa starateljstva, sud, vodeći računa da rad, odnosno posao ne može biti usmeren na postizanje ekonomske koristi, ne sme ometati školovanje maloletnika, odnosno štetiti njegovom ugledu i dostojanstvu.

Svrha rada, odnosno posla, koji maloletnik treba da obavi mora biti usmerena prvenstveno na otklanjanje štetnih posledica krivičnog dela.

Član 19

Nadležni organ starateljstva, radi stvaranja uslova za izricanje ove posebne obaveze, izvršiće na lokalnom nivou izbor odgovarajućih ustanova i organizacija, sačinije listu i sa njima zaključiti posebne sporazume.

O sačinjenoj listi, kao i o zaključenim posebnim sporazumima nadležni organ starateljstva upoznaje sudiju za maloletnike.

Član 20

Rešenjem o izricanju posebne obaveze iz člana 14. stav 2. tačka 5) Zakona odrediće se da maloletnik može da radi najviše 120 časova u periodu od šest meseci, ali tako da taj rad ne ometa njegovo školovanje ili zaposlenje.

Član 21

Rešenje o izrečenoj posebnoj obavezi iz člana 14. stav 2. tačka 5) Zakona dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji određuje lice, predstavnika organa starateljstva, odnosno drugo lice koje poseduje posebna znanja iz oblasti prava deteta i prestupništva mladih, koje postupa pod nadzorom centra za socijalni rad.

Određeno lice, prati maloletnika dok traje ova posebna obaveza i najmanje jednom mesečno o tome izveštava sudiju za maloletnike.

6. Uključivanje u sportske aktivnosti

Član 22

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 6) Zakona, kad nađe da se uključivanjem u određene sportske aktivnosti može ostvariti svrha ove posebne obaveze u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija prema maloletnicima iz člana 10. stav 1. Zakona.

Član 23

Rešenjem o izricanju posebne obaveze uključivanje u određene sportske aktivnosti, po prethodno pribavljenom mišljenju organa starateljstva, odrediće se vreme njenog trajanja, koje ne može biti duže od jedne godine, kao i mogućnost da u tom roku ona može biti zamenjena drugom posebnom obavezom, odnosno drugom vaspitnom merom ili obustavljena od daljeg izvršenja.

Sportske aktivnosti iz stava 1. ovog člana ne mogu biti agresivnog karaktera i podrazumevati bliski telesni kontakt (npr. boks, kik boks i slične aktivnosti), osim kada se proceni da su i takve sportske aktivnosti podobne za razvoj ličnosti maloletnika u konkretnom slučaju.

Član 24

Rešenje o izrečenoj posebnoj obavezi iz člana 14. stav 2. tačka 6) Zakona dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji samostalno ili preko određenog lica prati njeno izvršenje i najmanje jednom mesečno o tome izveštava sudiju za maloletnike.

7. Ispitivanje i odvikavanje od zavisnosti

Član 25

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 7) Zakona, kad nađe da se podvrgavanjem maloletnika odgovarajućem ispitivanju i odvikavanju od zavisnosti izazvane upotrebom alkoholnih pića ili opojnih droga može ostvariti svrha ove posebne obaveze u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija prema maloletnicima iz člana 10. stav 1. Zakona.

Član 26

Rešenjem o izricanju posebne obaveze iz člana 14. stav 2. tačka 7) Zakona, po prethodno pribavljenom mišljenju nadležnog organa starateljstva, odrediće se ustanova u kojoj će se ova posebna obaveza izvršavati i vreme njenog trajanja, koje ne može biti duže od jedne godine, kao i mogućnost da u tom roku ona može biti zamenjena drugom posebnom obavezom, odnosno drugom vaspitnom merom ili obustavljena od daljeg izvršenja.

O izrečenoj meri iz stava 1. ovog člana ustanova se obaveštava u pisanoj formi.

Član 27

Rešenje o izrečenoj posebnoj obavezi iz člana 14. stav 2. tačka 7) Zakona dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji prati izvršenje posebne obaveze i najmanje jednom mesečno o tome izveštava sudiju za maloletnike.

8. Uključivanje u pojedinačni ili grupni tretman

Član 28

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 8) Zakona, kad nađe da se uključivanjem u pojedinačni ili grupni tretman u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi ili savetovalištu, odnosno postupanju po programima rada koji

su za maloletnika sačinjeni u tim ustanovama može ostvariti svrha ove posebne obaveze u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija prema maloletnicima iz člana 10. stav 1. Zakona.

Član 29

Rešenjem o izricanju posebne obaveze iz člana 14. stav 2. tačka 8) Zakona, po prethodno pribavljenom mišljenju nadležnog organa starateljstva, odrediće se zdravstvena ustanova ili savetovalište u kojem će se ova posebna obaveza izvršavati i vreme njenog trajanja, koje ne može biti duže od jedne godine, kao i mogućnost da u tom roku ona može biti zamenjena drugom posebnom obavezom, odnosno drugom vaspitnom merom ili obustavljena od daljeg izvršenja.

O izrečenoj meri iz stava 1. ovog člana ustanova se izveštava u pisanoj formi.

Član 30

Rešenje o izrečenoj posebnoj obavezi iz člana 14. stav 2. tačka 8) Zakona dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji prati njeno izvršenje i najmanje jednom mesečno o tome izveštava sudiju za maloletnike.

9. Posebni kursevi i pripremanje ispita

Član 31

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 9) Zakona, kad nađe da se pohađanjem posebnih kurseva za stručno osposobljavanje maloletnika, odnosno njegovom pripremom i polaganjem ispita kojima se proverava određeno znanje može ostvariti svrha te vrste posebne obaveze u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija prema maloletnicima iz člana 10. stav 1. Zakona.

Član 32

Rešenjem o izricanju posebne obaveze pohađanja posebnih kurseva za stručno osposobljavanje ili priprema i polaganja ispita kojima se proverava određeno znanje maloletnika, po prethodno pribavljenom mišljenju organa starateljstva, odrediće se vreme njenog trajanja, koje ne može biti duže od jedne godine, kao i mogućnost da u tom roku ona može biti zamenjena drugom posebnom obavezom, odnosno drugom vaspitnom merom ili obustavljena od daljeg izvršenja.

Član 33

Rešenje o izrečenoj posebnoj obavezi iz člana 14. stav 2. tačka 9) Zakona dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji samostalno ili preko određenog lica prati njeno izvršenje i najmanje jednom mesečno o tome izveštava sudiju za maloletnike.

10. Nenapuštanje mesta prebivališta ili boravišta

Član 34

Sud može maloletniku izreći posebnu obavezu iz člana 14. stav 2. tačka 10) Zakona, ako nađe da se nenapuštanjem mesta prebivališta ili boravišta, bez saglasnosti suda i posebnog odobrenja organa starateljstva, može ostvariti svrha ove posebne

obaveze u okviru opšte svrhe krivičnih sankcija prema maloletnicima iz člana 10. stav 1. Zakona.

Posebnu obavezu iz stava 1. ovog člana sud će, po pravilu, izreći sa još nekom obavezom iz člana 14. stav 2. tač. 2)-9) Zakona.

Član 35

Rešenjem o izricanju posebne obaveze da maloletnik ne može napustiti mesto prebivališta ili boravišta, bez saglasnosti suda i posebnog odobrenja organa starateljstva, određiće se vreme njenog trajanja, koje ne može biti duže od jedne godine, kao i mogućnost da u tom roku ona može biti zamenjena drugom posebnom obavezom, odnosno drugom vaspitnom merom ili obustavljena od daljeg izvršenja.

O izricanju ove vaspitne mere sud će obavestiti nadležnu policijsku stanicu.

Član 36

Rešenje o izrečenoj posebnoj obavezi iz člana 14. stav 2. tačka 10) Zakona dostavlja se nadležnom organu starateljstva koji, po pravilu, sam prati njeno izvršenje, a u izuzetnim slučajevima i uz pomoć službenika policijske stanice i najmanje jednom mesečno o tome izveštava sudiju za maloletnike.

III ZAVRŠNA ODREDBA

Član 37

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".